

ADVERBUL

Adverbul este partea de vorbire neflexibilă care arată o caracteristică a unei acțiuni, a unei stări sau a unei însușiri.

*Ne întâlnim **mâine**.*

*El vorbește **repede**.*

neflexibil – care nu își schimbă forma

Nu confunda adjectivul cu adverbul!

Fii atent la cuvântul determinat și la formă:

*gest **urât***

*gesturi **urâte***

urât este adjectiv (determină un substantiv și își schimbă forma)

*Eu scriu **urât**.*

*Tu scrii **urât**.*

*El scrie **urât**.*

Urât este adverb (determină un verb și nu își schimbă forma)

Adverbul poate determina:

-un verb: *I-**au trezit devreme**.*

-un adjectiv: *Fusesse o situație **destul de neplăcută**.*

-un alt adverb: *Au intervenit **suficient de repede**.*

Clasificarea adverbelor

A) după proveniență:

- **adverbe propriu-zise:** *aici, devreme, cum, sus, cândva, bine etc.*

- **adverbe provenite din alte părți de vorbire:**

a) adverbe provenite din verbe la participiu:

*Le-a vorbit **deschis**.*

b) adverbe provenite din adjective:

*Consider că ați procedat **corect**.*

c) adverbe provenite din substantive care denumesc părți ale zilei, anotimpurile, zilele săptămânii sau, mai rar, din substantive care dau expresivitate enunțului :

***Luni și joi** mergem la antrenament.*

*Câinele doarme **covrig**.*

B) după înțeles:

-adverbe de mod: *cum, numai, așa, desigur, bine, cruciș, alene, poate, vitejește, anevoie etc.*

-adverbe de loc: *unde, sus, acolo, aici, pretutindeni, undeva, încotro, afară, aproape, departe, dedesubt etc.*

-adverbe de timp: *când, mâine, altădată, uneori, adeseori, mereu, acum, demult, ieri, niciodată, întotdeauna, zilnic, întruna, iar etc.*

C) după formă:

-adverbe simple: *unde, când, jos etc.*

-adverbe compuse: *niciodată, demult, numai, ieri-seară, astă-vară, undeva etc.*

Adverbele se pot obține și prin derivare cu sufixele *-iș, -mente, -ește, âș*: *cruciș, realmente, actualmente, bătrânește, voinicește, târâș, chiorâș etc.* sau cu sufixul *ne-*: *negreșit*.

Unele adverbe au grade de comparație care se formează la fel ca la adjectiv. Au grade de comparație o mare parte din adverbele de mod și câteva adverbe de timp (*devreme, târziu*) și de loc (*aproape, departe*).

Gradele de comparație

* Pozitiv: *bine*

* Comparativ:
- de superioritate: *mai bine*
- de egalitate: *la fel de/tot atât de bine*
- de inferioritate: *mai puțin bine*

* Superlativ:
- relativ:
 - de superioritate: *cel mai bine*
 - de inferioritate: *cel mai puțin bine*
- absolut:
 - de superioritate: *foarte bine*
 - de inferioritate: *foarte puțin bine*

Semiadverbele nu au funcție sintactică în propoziție și nu pot apărea decât în relație cu alte cuvinte: *mai, numai, și, prea, chiar, doar, măcar, nici, cam* etc.

Locuțiunea adverbială este grupul unitar de cuvinte care este sinonim cu un adverb și care se comportă în enunț ca un adverb.

Locuțiunile adverbiale pot fi:

-de loc: *în față, în spate, ici și colo, din loc în loc, de jur împrejur* etc.;
-de timp: *din când în când, din vreme în vreme, când și când* etc.;
-de mod: *într-adevăr, de-a bușilea, cu de-a sila, fără îndoială* etc.;
-de cauză/scop: *de aceea, de asta, de aia, pentru aceea, pentru asta* (sensul de cauză sau de scop se stabilește în context).

Adverbele relative *unde, când, cum, cât* sunt folosite în frază ca elemente de relație între o propoziție subordonată și regenta ei:

Nu mi-a spus¹/ unde a pus dosarul.²

Adverbele interogative *unde, când, cum, cât* apar în propoziții interogative:

Când ați sosit?

Adverbele nehotărâte nu precizează împrejurarea: *undeva, cândva, cumva, oriunde, oricând, oricum* etc.

Cândva o să înțelegi.

Adverbele nehotărâte pot fi folosite și în frază ca elemente de relație între o propoziție subordonată și regenta ei:

Poți merge¹/ oriunde vrei².

Funcții sintactice

-circumstanțial de mod: *În gimnaziu scria **mai frumos**.*
-circumstanțial de timp: *Suntem obosiți, ne-am sculat **cu noaptea-n cap**.*
-circumstanțial de loc: *Te rog lasă pachetul **acolo**.*
-circumstanțial de cauză: *Este răcit și **de aceea** nu a venit.*
-circumstanțial de scop: ***Pentru asta** am fost ieri la el, să îl ajut la matematică.*
- nume predicativ: *Mișu este altfel decât îl știați.*
- atribut adverbial: *Spectacolul **de ieri** a fost amuzant.*